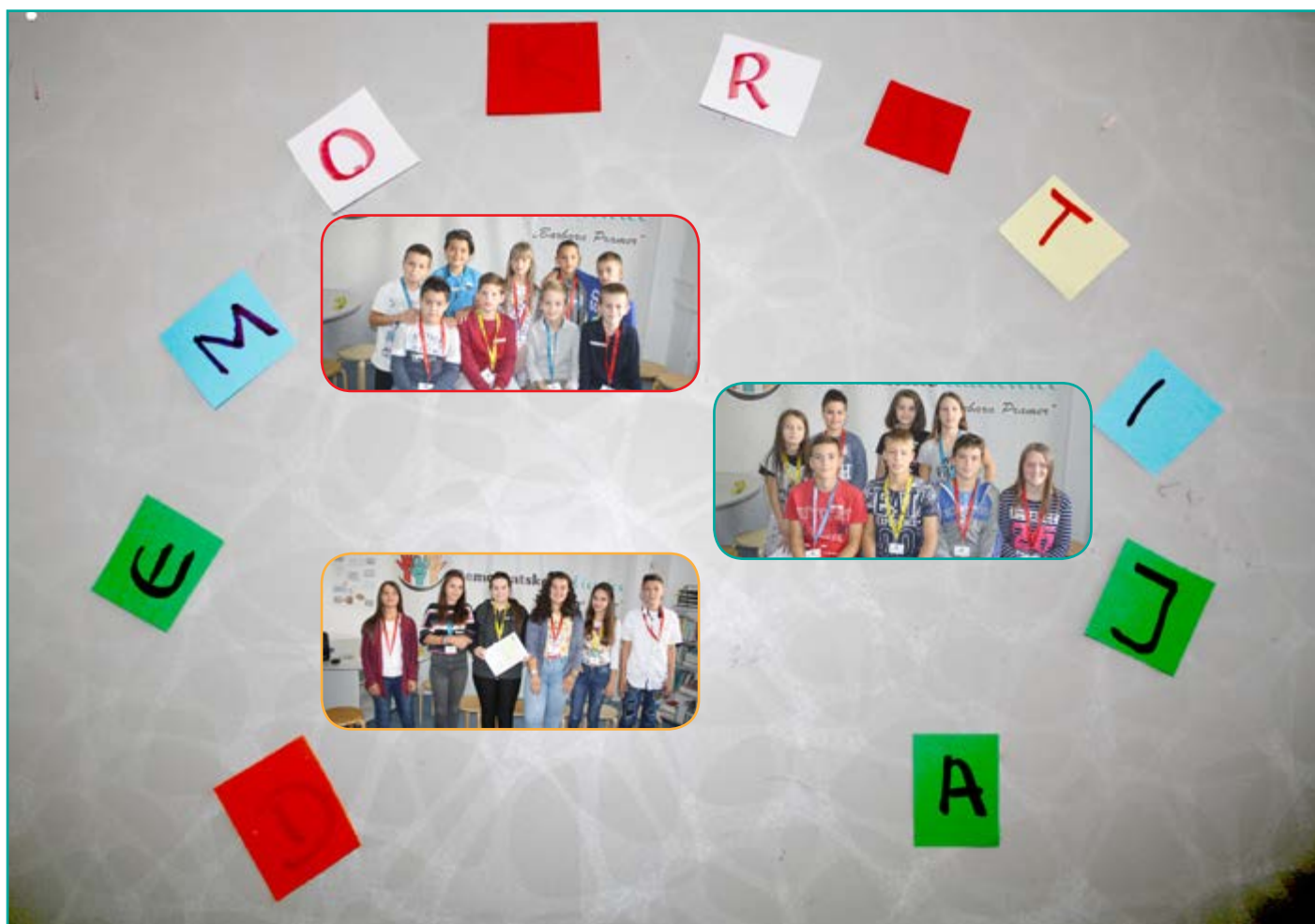

GLAS ZA JEDNAKOST SVIH NAS

U ovom broju novina **Demokratskih radionica** „Barbara Pramer“ imaćete priliku da pročitate šta su novinari od III do IX razreda, OŠ „Vojin Popović“ iz Podgorice, saznali o temi **Demokratija i parlament**.

 Društvo jednakih (str. 2 i 3)

 Glas naroda (str. 4 i 5)

 Zakoni su pravila (str. 6 i 7)

DRUŠTVO JEDNAKIH

Svi građani su važni, bez obzira na različitosti

Dragi čitaoci,

Želimo da vam prenesemo svoje znanje o demokratiji. Pojam demokratija potiče od riječi *demos*, što znači narod i *kratein*, što znači vladati. Eto, dolazimo do toga da je demokratija vladavina naroda. Dakle, građani imaju glavnu ulogu u demokratskom društvu. Svi građani su jednaki, važni, imaju prava. Saznali smo da imaju pravo na svoje mišljenje, kao i da se kreću slobodno. Građani treba da pomažu jedni drugima, da poštuju odrasle i da poštuju pravila. Ne samo to, nego i da učestvuju u uređenju svoje zajednice i u biranju svojih predstavnika u državi.

Autori: Nađa i Boris

Građani u demokratiji su jednaki, bez obzira kojeg su pola, vjere, nacije itd.

Autori: Nađa i Boris

U demokratiji svi imamo jednaka prava. Pravo na igru crtežom su prikazali Nemanja i Ognjen.

Sloboda govora je važna za demokratiju

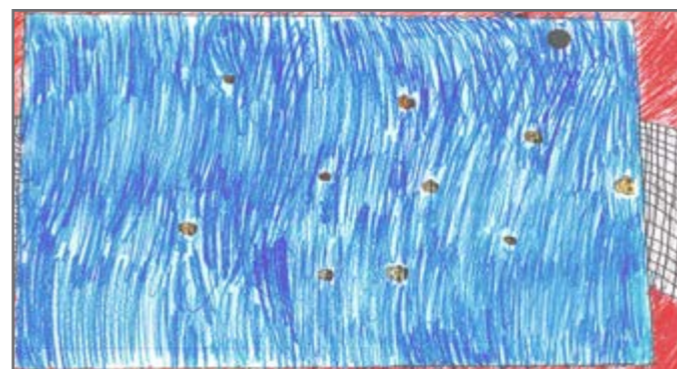
Sloboda krase demokratsko društvo. Svi imamo pravo na slobodno kretanje, udruživanje i na slobodno iskazivanje mišljenja.

Autori: Novica i Stefan

Aktivni građani su potrebni demokratiji, jer oni učestvuju u izgradnji društva i svoje okoline.

Autor: Nikola

Pravo na obrazovanje je pravo koje nam omogućava demokratija.

Autori: Davor i Luka

Ognjen, Boris, Nađa, Luka, Stefan, Nemanja, Davor, Novica i Nikola (7 - 9 godina)

GLAS NARODA

Izbori su glas naroda, jer putem njih narod bira svoje predstavnike

Dragi čitaoci, već ste imali priliku da saznate da je demokratija vladavina naroda. U našem članku ćemo vas upoznati sa izborima koji predstavljaju glas naroda. Šta to znači?

Putem izbora narod glasa za svoje predstavnike. Izbori su, dakle, jedini način da svako iskaže svoje mišljenje o ovako važnoj stvari. Pravo da bira i da bude biran u našoj državi ima svaki državljanin Crne Gore koji je navršio 18 ili više godina i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori.

Demokratski izbori moraju da budu: *fer, slobodni, jednaki, javni, opšti i glasanje treba da bude tajno*. Da su izbori *fer*, znači da sve treba da se odvija po pravilima, o čemu računa vodi birački odbor. Demokratski izbori su *slobodni*, što znači da svako može da glasa prema svom slobodnom mišljenju. Svačiji glas jednako vrijedi i jednako se broji, što znači da su izbori *jednaki*. O izborima svi treba da budu informisani, što znači da su izbori *javni*. Svako ko ispunjava uslove za glasanje, ko je birač, ima pravo da glasa, što znači da su izbori *opšti*. *Glasanje je tajno*, jer niko ne treba da zna kako je ko glasao.

Autori: Ana, David i Vuko

Biračko pravo svima nam je dato

U demokratskoj državi svi imaju prava, a to nije stvar mala.

Biračko pravo svima nam je dato, o tome pišemo pjesmu zato.

Izbori moraju biti: opšti, slobodni, jednaki i fer!

Za slobodne izbore dižemo glas, ujedinito se za dobro svih nas.

Kada budemo punoljetni glasaćemo tada i mi, do tada ćemo predsjednika odjeljenja birati.

Nije bitna nacionalnost i boja kože, svi imamo pravo na demokratske izbore.

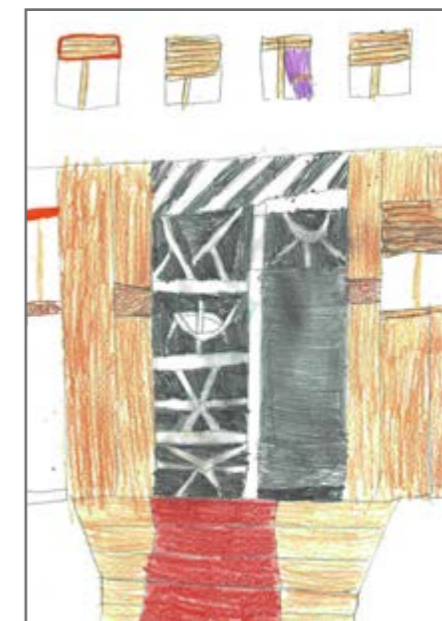
Autorke: Tamara i Iva

Predstavljamo vrste izbora u Crnoj Gori

Predsjednički izbori

Na predsjedničkim izborima, svi birači u Crnoj Gori biraju predsjednika naše države. To znači da su to izbori koji se održavaju na državnom nivou. Ovi izbori se, po pravilu, održavaju svake pete godine. Stefan je crtežom predstavio predsjednika države.

Parlamentarni izbori

Na parlamentarnim izborima, koji se, takođe, održavaju na državnom nivou, bira se saziv Skupštine Crne Gore, odnosno 81 poslanik i poslanica.

Anastasija je crtežom predstavila zgradu Skupštine Crne Gore, koja je dom svih građana.

Lokalni izbori

Za razliku od predsjedničkih i parlamentarnih izbora, na lokalnim izborima biraju samo birači tog grada ili opštine. Na lokalnim izborima se bira lokalna vlast.

Igor je crtežom predstavio Pipere, koji pripadaju glavnom gradu Podgorici.

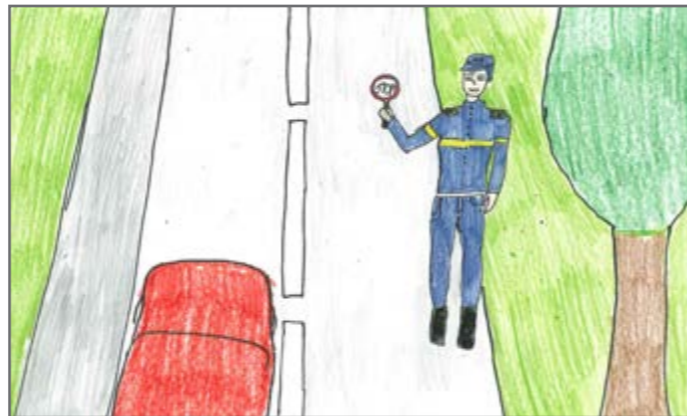
Anastasija (10), Stefan (10), Tamara (12), Ana (11), David (13), Vuko (13), Igor (11) i Iva (14 godina)

ZAKONI SU PRAVILA

Pravila postoje da bi život građana funkcionisao po određenom redu

Osnovno obrazovanje u Crnoj Gori je obavezno. To je uređeno zakonom. Zahvaljujući takvom zakonu sva djeca u našoj državi moraju da završe osnovnu školu. Crtežom je to prikazao Dragan.

Zahvaljujući zakonu koji uređuje oblast saobraćajne kulture, građani znaju kako treba da se ponašaju u saobraćaju. Taj zakon je veoma važan, kao i svi ostali, ali on svojim propisima utiče na sigurnost i bezbjednost ljudi. Crtežom je to prikazala Maja.

Kada ne bi postojali zakoni, život ljudi bi bio veoma otežan. Teško je zamisliti funkcionisanje države i života u njoj bez određenih pravila. Zakone u Crnoj Gori donose poslanici i poslanice u Skupštini Crne Gore.

Da nema pravila i zakona, ljudi ne bi mogli da se slože. Ne bi znali kako da se dogovaraju, šta da rade, svako bi radio onako kako njemu odgovara, što ne bi bilo nimalo dobro.

Javnost mora biti obaviještena o svim događajima u Skupštini. Upravo zbog toga, građani mogu da prate sve u vezi donošenja zakona putem medijskih izvještaja. Način donošenja zakona je regulisan Ustavom Crne Gore, koji je najviši pravni akt jedne države. Svi građani države Crne Gore su dužni da se pridržavaju zakona, a zakon je obavezan da obezbijedi da svi građani imaju jednaka prava. Autorke: Sara i Teodora

Velika sala je najpoznatija sala u Skupštini Crne Gore. Nju najviše možemo vidjeti u televizijskim prenosima i izvještajima sa sjednica, na kojima poslanici raspravljaju o zakonima. Crtež je nacrtała Tijana N.

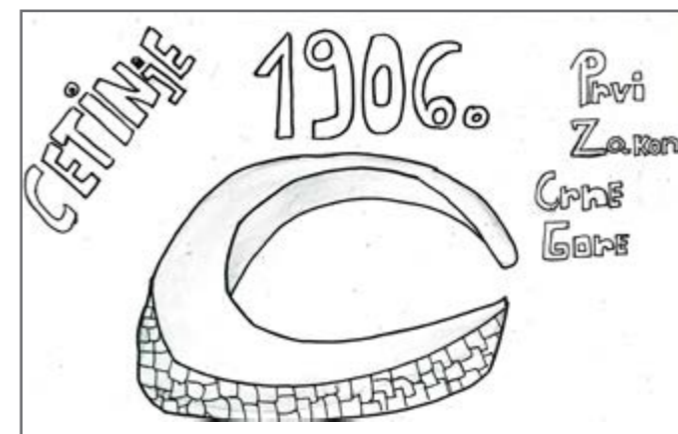

Poslanici i poslanice su predstavnici naroda. Oni su, između ostalog, zaduženi za predlaganje, donošenje, dopunu i mijenjanje zakona u našoj državi. Poslanika i poslanica u Skupštini Crne Gore ima 81. Crtež je nacrtała Tina.

Skupština i zakoni nekada

Prije više od 100 godina nisu postojali zakoni kakvi danas postoje. Tek 1906. godine usvojen je prvi zakon u Skupštini, koji su donijeli tadašnji poslanici, kojih je bilo 72. To je bila Narodna skupština i održavala se na Cetinju. Predsjednik tadašnje Narodne skupštine bio je vojvoda Šako Petrović. Vremenom su se donosili razni zakoni, neki su se mijenjali, a neki ukidali. Sigurni smo da zakoni koji su doneseni davne 1906. godine danas nisu na snazi, ali postoje negdje zapisani i ostavljeni u muzeju na čuvanje. Prije nego što je usvojen prvi zakon u Narodnoj skupštini tadašnje Crne Gore, kralj Nikola donio je prvi Ustav, koji je poklonio crnogorskom narodu. Tvorac prvog zakona u Crnoj Gori je Valtazar Bogišić, kojem je kralj Nikola povjerio zadatak da izradi Imovinski zakon u Crnoj Gori.

Autorke: Tijana S.

Zgrada Skupštine Crne Gore je izgrađena 1954. godine. Do tada su se sjednice Skupštine održavale na Cetinju, u Vladinom domu. Prije toga, Crnogorci koji su bili određeni da donose važne odluke za narod tada, sastajali su se na mjestu koje se zove gumno. Tada su se dogovarali i odlučivali šta je najbolje uraditi za dobrobit naroda i kako urediti državu. Crtež je nacrtała Nina.

Sara i Teodora su nacrtałe Ustav Crne Gore.

Sara, Tina, Maja, Teodora, Nina i Dragan (13 - 14 godina)

IMPRESUM

Ova publikacija je nastala kao proizvod programa Demokratske radionice „Barbara Pramer“, koji realizuje

Crna Gora
SKUPŠTINA

Uređuje:

Služba Skupštine Crne Gore

Svrha publikacije:

Neformalno građansko obrazovanje

Štampa:

Skupština Crne Gore

Prijave za učešće u demokratskim radionicama slati na:

Telefon: 020 404 571

e-mail:

demokratske.radionice@skupstina.me

www.demokratskeradionice.me